

Αναθεωρημένη έκδοση του Σημειώματος για την εφαρμογή του άρθρου 1Δ της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων στους Παλαιστίνιους Πρόσφυγες¹

Άρθρο 1 Δ της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων

«Η Σύμβαση αυτή δεν εφαρμόζεται στα πρόσωπα τα οποία απολαμβάνουν σήμερα την προστασία ή τη συνδρομή που παρέχεται όχι από τον Ύπατο Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών. – Όταν η ως άνω προστασία ή συνδρομή παύσει να παρέχεται για οιαδήποτε αιτία χωρίς συγχρόνως να έχει οριστικά ρυθμιστεί η τύχη των προσώπων αυτών, σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις που έχει λάβει η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, τα πρόσωπα αυτά θα απολαμβάνουν αυτόματα τα ευεργετήματα που απορρέουν από την παρούσα Σύμβαση».

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η Σύμβαση του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων (στο εξής αποκαλούμενη Σύμβαση του 1951) περιλαμβάνει διατάξεις που ορίζουν ότι κάποιος εκ των αιτούντων άσυλο που πληρούν τις προϋποθέσεις αναγνώρισης του πρόσφυγα, κατά τα οριζόμενα στο Άρθρο 1 Α, αποκλείονται από τα ευεργετήματα που παρέχει η διεθνής προστασία. Μια από αυτές είναι η διάταξη της παραγράφου του άρθρου 1 Δ, η οποία εφαρμόζεται σε ειδική κατηγορία προσφύγων των οποίων το καθεστώς έχει ρυθμιστεί ειδικότερα και απολαμβάνουν την προστασία ή τη συνδρομή άλλων οργάνων ή υπηρεσιών του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών πλην της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες. Έτσι, αποκλείονται από τα οφέλη της Σύμβασης του 1951 οι Παλαιστίνιοι που είναι πρόσφυγες λόγω των αραβο-ισραηλινών πολέμων του 1948 ή του 1967 και απολαμβάνουν την προστασία ή τη συνδρομή της Υπηρεσίας Αρωγής και Έργων για τους Παλαιστίνιους Πρόσφυγες στην Εγγύς Ανατολή (UNRWA: United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East).

2. Αν και η παράγραφος 1 του άρθρου 1Δ είναι στην πραγματικότητα ρήτρα αποκλεισμού, δεν σημαίνει ότι ουδέποτε μπορεί να απολαμβάνουν τα οφέλη της προστασίας της Σύμβασης του 1951 κάποιες ομάδες Παλαιστίνιων προσφύγων. Η παράγραφος 2 του άρθρου 1Δ διασφαλίζει την αυτόματη υπαγωγή αυτών των προσφύγων στο πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης του 1951 εφόσον για οποιοδήποτε λόγο έπαψαν να απολαμβάνουν την προστασία ή τη συνδρομή της UNRWA, χωρίς να έχει ρυθμιστεί οριστικά το καθεστώς τους σύμφωνα με τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του Ο.Η.Ε.. Με αυτήν τη διάταξη, η Σύμβαση του 1951 αποτρέπει την επικάλυψη των αρμοδιοτήτων της UNRWA και της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες. Παράλληλα, σε συνδυασμό με το Καταστατικό της Ύπατης Αρμοστείας εγγυάται, όταν είναι αναγκαίο, την παροχή διαρκούς προστασίας και αρωγής στους Παλαιστίνιους πρόσφυγες².

¹ Το παρόν σημείωμα διευκρινίζει διάφορα σημεία του προηγούμενου Σημειώματος για την εφαρμογή του άρθρου 1Δ της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων στους Παλαιστίνιους Πρόσφυγες που εξέδωσε η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες τον Οκτώβριο του 2002, το οποίο και αντικαθιστά.

² Παρόμοια διάταξη περιλαμβάνει και το Καταστατικό της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες στην παράγραφο 7γ που ορίζει ότι η εντολή του Ύπατου Αρμοστή δεν εκτείνεται σε όσους εξακολουθούν να απολαμβάνουν την προστασία ή την αρωγή που παρέχουν άλλοι οργανισμοί ή υπηρεσίες του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Για το Καταστατικό του Γραφείου του Ύπατου Αρμοστή του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες βλέπε σε <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6b3628.html>

B. ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΙΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΠΟΥ ΕΜΠΙΠΤΟΥΝ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 Δ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ 1951

3. Λαμβάνοντας υπόψη τη διατύπωση, το ιστορικό πλαίσιο και το σκοπό της διάταξης του άρθρου 1 Δ της Σύμβασης του 1951 ορισμένοι Παλαιστίνιοι πρόσφυγες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της επειδή: (i) έχουν τα χαρακτηριστικά του πρόσφυγα, σύμφωνα με το άρθρο 1 Α της Σύμβασης του 1951, (ii) το καθεστώς τους δεν έχει ρυθμιστεί οριστικά σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ, και (iii) ισχύουν εναλλακτικές ρυθμίσεις για την παροχή αρωγής ή προστασίας προς αυτούς από άλλα όργανα ή υπηρεσίες του ΟΗΕ πλην της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες.

4. Οι παρακάτω ομάδες των Παλαιστινίων προσφύγων υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 Δ της Σύμβασης του 1951:

α) Οι Παλαιστίνιοι που είναι «Παλαιστίνιοι πρόσφυγες» κατά την έννοια της από 11.12.1948 υπ' αριθμ. 194 (III) Απόφασης και των μεταγενέστερων Αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ³ και λόγω της αραβο-ισραηλινή σύρραξης του 1948 εκτοπίστηκαν από τα εδάφη της Παλαιστίνης που αποτελούν επικράτεια του Ισραήλ και έκτοτε αδυνατούν να επιστρέψουν σ' αυτά⁴.

β) Οι Παλαιστίνιοι που δεν εμπίπτουν στην προαναφερόμενη παράγραφο (α) και χαρακτηρίζονται «εκτοπισμένοι» κατά την έννοια της από 4.7.1967 υπ' αριθμ. 2252 (ES-V) Απόφασης και των μεταγενέστερων Αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης του Ο.Η.Ε.⁵ και λόγω της

³ Η εντολή της UNRWA για τους «Παλαιστίνιους πρόσφυγες» υιοθετήθηκε με την από 8.12.1949 υπ' αριθμ. 203 (IV) Απόφαση και με μεταγενέστερες αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ. Η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ ουδέποτε καθόρισε ρητά το περιεχόμενο του όρου «Παλαιστίνιοι πρόσφυγες». Για τις πρώτες απόπειρες ερμηνείας του όρου βλέπε τα έγγραφα της Επιτροπής Συμφιλίωσης του Ο.Η.Ε. για την Παλαιστίνη (UNCCP: United Nations Conciliation Commission for Palestine). Για περισσότερες πληροφορίες για την ανάλυση του όρου «Παλαιστίνιοι πρόσφυγες» βλέπε για παράδειγμα τα εξής έγγραφα της UNCCP: UN Doc. A/AC.25/W.45, *Analysis of paragraph 11 of the General Assembly's Resolution of 11 December 1948*, 15 May 1950, UN Doc. W/61/Add.1, *Addendum to Definition of a "Refugee" Under paragraph 11 of the General Assembly Resolution of 11 December 1948*, 29 May 1951; UN Doc. A/AC.25/W.81/Rev.2, *Historical Survey of Efforts of the United Nations Commission for Palestine to secure the implementation of paragraph 11 of General Assembly resolution 194 (III). Question of Compensation*, 2 October 1961, section III. Με την πάροδο των ετών εξελίχθηκε ο ορισμός εργασίας που εφαρμόζει η UNRWA για τους «Παλαιστίνιους πρόσφυγες», αλλά από το 1984 σημαίνει «τα πρόσωπα που είχαν μόνιμη διαμονή στην Παλαιστίνη την περίοδο από 1.6.1946 έως 15.5.1948 και απώλεσαν τόσο τις εστίες τους όσο και τα μέσα διαβίωσής τους λόγω του πολέμου του 1948».

⁴ Με την παράγραφο 11 της Απόφασης 194 (III) η Γενική Συνέλευση δέχθηκε ότι «πρέπει να επιτραπεί το συντομότερο δυνατό, στο μέτρο του εφικτού, στους πρόσφυγες που το επιθυμούν να επιστρέψουν στα σπίτια τους και να ζήσουν ειρηνικά με τους γείτονές τους» και «να καταβληθεί αποζημίωση για τις περιουσίες όσων δεν επιστρέψουν ή για την απώλεια ή την καταστροφή των περιουσιών». Με την ίδια παράγραφο η Γενική Συνέλευση καλεί την UNCCP να «διευκολύνει τον επαναπατρισμό, τη μετεγκατάσταση και την οικονομική και κοινωνική αποκατάσταση των προσφύγων καθώς και την καταβολή της αποζημίωσης». Έκτοτε, η Γενική Συνέλευση υπογραμμίζει σε ετήσια βάση ότι η UNCCP δεν έχει ακόμη στη διάθεσή της τα κατάλληλα μέσα ώστε να επιτευχθεί πρόοδος στην εφαρμογή της παραγράφου 11 της Απόφασης 194 (III). Βλέπε για παράδειγμα την πρόσφατη από 5.12.2008 υπ' αριθμ. 63/91 Απόφαση με την οποία η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ αφενός εκφράζει τη λύπη της επειδή «δεν έχει ακόμη επιτευχθεί ο επαναπατρισμός ή η αποζημίωση των προσφύγων, κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 11 της Απόφασης 194 (III) και επομένως προκαλεί σοβαρή ανησυχία η κατάσταση των Παλαιστινίων προσφύγων ...» και επειδή η UNCCP «δεν σημείωσε πρόοδο στην ανεύρεση των αναγκαίων μέσων ώστε να σημειωθεί πρόοδος στην υλοποίηση της παραγράφου 11 της Απόφασης 194 (III) της Γενικής Συνέλευσης» και αφετέρου επαναλαμβάνει το αίτημά της προς την UNCCP «να συνεχίσει να καταβάλει προσπάθειες για την εφαρμογή της εν λόγω παραγράφου...».

⁵ Με την από 4.7.1967 υπ' αριθμ. 2252 (ES-V) Απόφασή της και με μεταγενέστερες αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ υιοθέτησε την εντολή της UNRWA για τα «εκτοπισμένα πρόσωπα». Κατά βάση, δύο είναι οι κύριες ομάδες των «εκτοπισμένων προσώπων» Παλαιστινιακής καταγωγής που εκτοπίστηκαν από τα

αραβο-ισραηλινής σύρραξης του 1967 εκτοπίστηκαν από τα εδάφη της Παλαιστίνης που κατέχει από το 1967 το Ισραήλ και έκτοτε αδυνατούν να επιστρέψουν σε αυτά⁶.

Στις προαναφερόμενες ομάδες δεν εμπίπτουν μόνον όσοι εκτοπίστηκαν εξαιτίας των εχθροπραξιών του 1948 και του 1967 αλλά και οι απογόνοί τους⁷. Σημειώνεται ότι το άρθρο 1 Δ δεν εφαρμόζεται στους Παλαιστίνιους που πληρούν τις προϋποθέσεις εφαρμογής των άρθρων 1Γ, 1Ε ή 1ΣΤ της Σύμβασης, ακόμα και όταν χαρακτηρίζονται «Παλαιστίνιοι πρόσφυγες» και / ή «εκτοπισμένοι» και το καθεστώς τους δεν έχει ρυθμιστεί οριστικά σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών⁸.

5. Αναγνωρίζονται πρόσφυγες δυνάμει του άρθρου 1 Α (2) της Σύμβασης του 1951 μη υπαγόμενοι στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 Δ Παλαιστίνιοι, που εξαιτίας βάσιμου και δικαιολογημένου φόβου δίωξης για λόγους φυλής, θρησκείας, εθνοτικής καταγωγής, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα βρίσκονται εκτός των Παλαιστινιακών εδαφών

εδάφη που κατέχει το Ισραήλ από το 1967: α) οι Παλαιστίνιοι που κατάγονται από αυτά τα εδάφη και β) οι «Παλαιστίνιοι πρόσφυγες» που αναζήτησαν προστασία σε αυτά πριν το 1967. Τα εδάφη αυτά περιλαμβάνουν τη Δυτική Όχθη, συμπεριλαμβανομένης της Ανατολικής Ιερουσαλήμ, και τη Λωρίδα της Γάζας.

⁶ Η Απόφαση 2452 (XXIII) της 19.12.1968 και οι μεταγενέστερες αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του Ο.Η.Ε. απευθύνουν σε ετήσια βάση έκκληση για την επιστροφή αυτών των «εκτοπισμένων πληθυσμιακών ομάδων». Πρόσφατα η Γενική Συνέλευση με την από 5.12.2008 υπ' αριθμ. 63/92 απόφασή της επιβεβαιώνει το «δικαίωμα όλων όσων εκτοπίστηκαν λόγω του πολέμου του Ιουνίου του 1967 και των μεταγενέστερων εχθροπραξιών να επιστρέψουν στις εστίες τους ή στους προηγούμενους τόπους συνήθους διαμονής τους, που βρίσκονται στα εδάφη που κατέχει το Ισραήλ από το 1967», εκφράζει έντονη ανησυχία επειδή «δεν τηρείται ο μηχανισμός που συμφώνησαν τα μέρη με το Άρθρο XII της από 13.9.1993 Διακήρυξης Αρχών για τις Ρυθμίσεις της Μεταβατικής Διακυβέρνησης για την επιστροφή των εκτοπισμένων» και υπογραμμίζει ότι είναι αναγκαία η «εσπευσμένη επιστροφή των εκτοπισμένων προσώπων».

⁷ Η Γενική Συνέλευση του Ο.Η.Ε. εξέφρασε το ενδιαφέρον της για τους απογόνους των «Παλαιστίνιων προσφύγων» και των «εκτοπισμένων πληθυσμών» στην από 16.12.1982 υπ' αριθμ. 37/120 Απόφασή της με την οποία κάλεσε το Γενικό Γραμματέα του οργανισμού να συνεργαστεί με τον Γενικό Αρμοστή της UNRWA για την έκδοση ταυτοτήτων σε «όλους τους Παλαιστίνιους πρόσφυγες και στους απογόνους τους [...] σε όλους τους εκτοπισμένους και σε όσους εμποδίστηκαν να επιστρέψουν στα σπίτια τους λόγω των εχθροπραξιών του 1967 καθώς και στους απογόνους τους». Το 1983, ο Γενικός Γραμματέας του Ο.Η.Ε. ενημέρωσε τη Γενική Συνέλευση για τις πρωτοβουλίες που αναλήφθηκαν για την εφαρμογή της Απόφασης αυτής, αλλά σημείωσε ότι «αδυνατούσε, σε αυτό το στάδιο, να προβεί σε περαιτέρω ενέργειες για την εφαρμογή της Απόφασης» χωρίς «την παροχή σημαντικών πληροφοριών που θα ήσαν διαθέσιμες μέσω συμπληρωματικών απαντήσεων των κυβερνήσεων» (παράγραφος 9 του εγγράφου UN Doc. A/38/382, *Special Identification cards for all Palestine Refugees. Report of the Secretary General*, 12.9.1983). Από το 1983 έως το 1987 η Γενική Συνέλευση σταμάτησε να αναφέρεται στην έκδοση των ταυτοτήτων και από το 1988, αρχής γενομένης με την από 6.12.1988 υπ' αριθμ. 43/57 Απόφασή της απευθύνει κάθε χρόνο έκκληση για την έκδοση ταυτοτήτων μόνο στους Παλαιστίνιους πρόσφυγες και στους απογόνους τους που ζουν στα Κατεχόμενα από το 1967 από το Ισραήλ Παλαιστινιακά Εδάφη. Με την πλέον πρόσφατη από 18.12.2008 υπ' αριθμ. 63/93 Απόφασή της η Γενική Συνέλευση καλεί «το Γενικό Αρμοστή να προβεί στην έκδοση ταυτοτήτων στους Παλαιστίνιους πρόσφυγες και στους απογόνους τους που ζουν στα Κατεχόμενα Παλαιστινιακά Εδάφη».

⁸ Για παράδειγμα κατ' εφαρμογή του άρθρου 1 Ε της Σύμβασης του 1951 μπορεί να αποκλειστεί από τα ευεργετήματα της Σύμβασης ο Παλαιστίνιος που σύμφωνα με τις αρμόδιες αρχές του κράτους διαμονής του έχει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που αναγνωρίζονται στους πολίτες αυτού του κράτους. Υπογραμμίζεται επίσης ότι πολλοί Παλαιστίνιοι έχουν αποκτήσει την υπηκοότητα τρίτων χωρών και κατά συνέπεια κάθε ισχυρισμός τους για παροχή διεθνούς προστασίας δυνάμει του άρθρου 1 Α (2) της Σύμβασης του 1951 πρέπει να εξετάζεται σε σχέση με τη χώρα της νέας τους υπηκοότητας. Σε ορισμένες περιπτώσεις ωστόσο η παλαιστινιακή καταγωγή του αιτούντα άσυλο μπορεί να αποτελεί καθοριστικό στοιχείο για την αξιολόγηση της παρούσας του εκτός της χώρας της νέας του υπηκοότητας αφού μπορεί να οφείλεται σε «βάσιμο και δικαιολογημένο φόβο δίωξης για λόγους φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα».

που κατέχει το Ισραήλ από το 1967 και αδυνατούν ή εξαιτίας του φόβου αυτού δεν επιθυμούν να επιστρέψουν στα εδάφη αυτά.

Γ. Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 Δ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ 1951

6. Εάν καθοριστεί η υπαγωγή ενός Παλαιστίνιου πρόσφυγα στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 Δ της Σύμβασης του 1951⁹ απαιτείται να αξιολογηθεί εάν η περίπτωση του υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 ή της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού.

7. Εάν ο ενδιαφερόμενος βρίσκεται εντός των εδαφών όπου δραστηριοποιείται η UNRWA¹⁰ θεωρείται ότι απολαύει «σήμερον προστασίας ή συνδρομής παρεχομένης ουχί υπό του Ύπατου Αρμοστού των Ηνωμένων Εθνών» κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 1Δ, και, επομένως αποκλείεται από τα οφέλη της Σύμβασης του 1951.

8. Εάν όμως ο ενδιαφερόμενος βρίσκεται εκτός των εδαφών που υπάγονται στο επιχειρησιακό πρόγραμμα της UNRWA δεν απολαμβάνει «σήμερον προστασίας ή συνδρομής παρεχομένης ουχί υπό του Ύπατου Αρμοστού των Ηνωμένων Εθνών» κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 1 Δ και επομένως «η ως άνω προστασία ή συνδρομή [έχει] παύση οριστικώς παρεχομένη» κατά την έννοια της παραγράφου 2 του άρθρου 1Δ¹¹. Ο ενδιαφερόμενος δικαιούται (*ipso facto*) «αυτομάτως των εκ της Συμβάσεως ταύτης απορρεόντων ευεργετημάτων», εφόσον δεν έχουν εφαρμογή στην περίπτωση του οι διατάξεις των άρθρων 1 Γ, 1 Ε και 1 ΣΤ. Τούτο ισχύει και στις περιπτώσεις όπου ουδέποτε έχει διαμείνει στις περιοχές της επιχειρησιακής δράσης της UNRWA¹².

9. Επισημαίνονται τα ακόλουθα:

α) η έκφραση «ευεργετήματα της Σύμβασης του 1951» παραπέμπει στα κριτήρια της μεταχείρισης που τα συμβαλλόμενα κράτη υποχρεούνται να επιφυλάσσουν στους πρόσφυγες σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 2 έως 34 της Σύμβασης αυτής.

β) στην περίπτωση των προσώπων που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 2 του άρθρου 1 Δ δεν απαιτείται ειδικότερος καθορισμός του βάσιμου και δικαιολογημένου φόβου

⁹ Οι «Παλαιστίνιοι πρόσφυγες» δικαιούνται «να εγγραφούν στο Σύστημα Καταγραφής της UNRWA και να απολαμβάνουν τις υπηρεσίες της UNRWA» ενώ η UNRWA «παρέχει τις υπηρεσίες της σε μη καταγεγραμμένα πρόσωπα που εκτοπίστηκαν λόγω του πολέμου του 1967 και των μεταγενέστερων εχθροπραξιών» (βλέπε UNRWA, «Consolidated Eligibility and Registration Instructions», 2009). Μέσω της UNRWA (<http://www.un.org/unrwa/contact/index.htm>) μπορεί να επαληθευθεί η καταγραφή των ενδιαφερομένων ως «Παλαιστίνιων προσφύγων» ή ως προσώπων που έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες της. Όμως, υπογραμμίζεται ότι παρότι η καταγραφή και / ή η καταχώρηση στο σύστημα της UNRWA μπορεί να διευκολύνει τον ενδιαφερόμενο να αποδείξει την υπαγωγή του στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 Δ της Σύμβασης του 1951, το στοιχείο αυτό δεν είναι αποφασιστικής σημασίας. Και τούτο για δύο λόγους. Πρώτον, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 4 του παρόντος Σημειώματος δεν εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 Δ, ακόμα και αν είναι «Παλαιστίνιοι πρόσφυγες» ή «εκτοπισμένα πρόσωπα» των οποίων το καθεστώς δεν έχει ρυθμισθεί οριστικά σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης, όσοι πληρούν τις προϋποθέσεις των άρθρων 1Γ, 1Ε ή 1ΣΤ της Σύμβασης του 1951. Δεύτερον, η UNRWA δεν καταγράφει και δεν παρέχει υπηρεσίες σε όλα τα πρόσωπα που είναι «Παλαιστίνιοι πρόσφυγες» ούτε παρέχει υπηρεσίες σε όλα τα πρόσωπα που «εκτοπίστηκαν λόγω του πολέμου του 1967 και των μεταγενέστερων εχθροπραξιών».

¹⁰ Σήμερα, το επιχειρησιακό έργο της UNRWA περιορίζεται στη Δυτική Όχθη, συμπεριλαμβανομένης της Ανατολικής Ιερουσαλήμ, στη Λωρίδα της Γάζας, στην Ιορδανία, στη Συρία και στο Λίβανο.

¹¹ Η έκφραση «δι' οιαδήποτε αιτίαν» της παραγράφου 2 του άρθρου 1Δ πρέπει να ερμηνευθεί στο πλαίσιο όπου εντάσσεται και σύμφωνα με το σκοπό και το αντικείμενο του άρθρου αυτού, που είναι η διασφάλιση της συνέχειας, γεωγραφικής και / ή χρονικής, της προστασίας και της συνδρομής που παρέχονται στους Παλαιστίνιους πρόσφυγες.

¹² Για παράδειγμα μπορεί κάποιος απόγονος «Παλαιστίνιου πρόσφυγα» ή «εκτοπισμένου» Παλαιστίνιου να μην έχει ποτέ διαμείνει στην περιοχή επιχειρησιακής δράσης της UNRWA και να μην υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 Γ ή του άρθρου 1 Ε της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων.

δίωξης που προβλέπει το άρθρο 1 Α (2) της Σύμβασης του 1951 για να αναγνωρισθεί ότι δικαιούνται να απολαμβάνουν τα οφέλη της Σύμβασης.

10. Εάν ο ενδιαφερόμενος επιστρέψει στις περιοχές της επιχειρησιακής δράσης της UNRWA δικαιούται να απολαμβάνει τα οφέλη της Σύμβασης του 1951 έως ότου απομακρυνθεί σε αυτές. Με την επιστροφή του δεν υπάγεται πλέον στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 2 του άρθρου 1 Δ αλλά σε αυτό της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου, δηλαδή δεν δικαιούται πλέον να απολαμβάνει τα οφέλη της Σύμβασης του 1951 ακόμη και εάν συνεχίζει να θεωρείται πρόσφυγας. Τούτο όμως δεν ισχύει στην περίπτωση προσώπου που εμπίπτει στην παράγραφο 4 (β) του παρόντος Σημειώματος και επιστρέφει στα Κατεχόμενα από το Ισραήλ από το 1967 Εδάφη, αφού ενδέχεται να απωλέσει το καθεστώς του πρόσφυγα και επομένως να μην υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 Δ.

Δ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

11. Το καθεστώς των Παλαιστινίων προσφύγων κατά το διεθνές προσφυγικό δίκαιο είναι περίπλοκο και εξελίσσεται διαρκώς. Το παρόν Σημείωμα διευκρινίζει κάποιες καίριες πτυχές του καθεστώτος αυτών των προσφύγων και στόχο έχει την παροχή κατευθυντήριων οδηγιών στο πλαίσιο της διαδικασίας για τον καθορισμό του καθεστώτος του πρόσφυγα.

Γραφείο του Υπατου Αρμοστή του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες
Οκτώβριος 2009